

27. Оцінка ефективності інвестиційних проектів

Анна Москаленко, Вікторія Москаленко

Національний університет харчових технологій

Вступ: Ефективність використання капітальних вкладень і фінансових інвестицій залежить від впливу значної кількості різноманітних організаційно-економічних, технічних і фінансових чинників. Це вимагає ретельного обґрунтування розробки і оцінки кожного проекту.

У системі управління проектами оцінка ефективності інвестиційних проектів є одним з найвідповідальніших етапів. Від того, наскільки об'єктивно проведена ця оцінка, залежать строки повернення вкладеного капіталу, варіанти альтернативного його використання, додатковий потік операційного прибутку підприємства в майбутньому періоді тощо.

Під ефективністю інвестиційного проекту розуміється показник, який говорить про те, що даний проект відповідає цілям і інтересам осіб, зацікавлених у його реалізації.

Матеріали і методи: Оцінка інвестиційного проекту зводиться в загальному випадку до побудови й дослідження деякої економіко-математичної моделі процесу реалізації проекту. У результаті об'єктом аналізу стає не сам проект, а пов'язані з ним матеріальні й грошові потоки. Тобто, проблема оцінки інвестиційного проекту зводиться до того, щоб «перевести» проектну документацію на мову грошових потоків, а інтереси учасників проекту відбити в розрахункових формулах, що дозволяють оцінювати грошові потоки щодо цих інтересів.

Ефективність інвестиційних проектів оцінюється на основі таких принципів:

– оцінка повернення інвестованого капіталу повинна здійснюватися на основі показника грошового потоку, який формується за рахунок сум чистого прибутку та амортизаційних відрахувань у процесі експлуатації інвестиційних проектів;

– обов'язкове приведення до теперішньої вартості як інвестованого капіталу, так і сум грошового потоку;

– вибір диференційованої ставки процента (дисконтної ставки) у процесі дисконтування грошового потоку для різних інвестиційних проектів.

Традиційними показниками оцінки ефективності будь-яких інвестиційних проектів, в тому числі і інноваційних, є розрахунок таких показників, як: чиста теперішня вартість (NPV), внутрішня норма рентабельності (IRR), індекс прибутковості (PI), період окупності проекту, точка беззбитковості проекту.

Поряд з оцінкою інвестиційних проектів за критерієм ефективності здійснюється їх оцінка за рівнем інвестиційного ризику і рівнем ліквідності. Міра ризику розраховується за допомогою середньо-квадратичного відхилення та коефіцієнта варіації, а міра ліквідності - період інвестування до початку експлуатації проекту (виходячи з того, що здійснений інвестиційний проект, який приносить реальний чистий грошовий потік, може бути проданий у відносно короткий термін, ніж об'єкт незавершений).

Результати: Отже, всі показники оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів перебувають між собою в тісному взаємозв'язку і дозволяють оцінити ефективність з різних сторін. Тому при оцінці ефективності реальних інвестиційних проектів підприємства їх слід розглядати в комплексі.

Вірогідність результатів, отриманих у результаті оцінки проекту, рівною мірою залежить від повноти й вірогідності вихідних даних і від коректності методів, використаних при їхньому аналізі.

Проект вважається ефективним, якщо грошовий потік достатній для відшкодування всієї суми інвестиційних витрат та забезпечує очікувану віддачу від вкладеного капіталу.

Висновки: Таким чином, найбільш важливий етап в процесі прийняття інвестиційних рішень - оцінка ефективності реальних інвестицій (капітальних вкладень). Від правильності і об'єктивності такої оцінки залежать терміни повернення вкладеного капіталу і перспективи розвитку підприємства.

З погляду законодавства, оцінка ефективності інвестиційних проектів не є обов'язковою, однак кожний інвестор зацікавлений у тім, щоб убезпечити себе від втрати вкладених коштів і одержати достатню для компенсації ризиків прибуток, тому на наш погляд краще перестраховатися та врахувати усі “за” і “проти”.

Література

1. Ноздріна Л. В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: Підручник / За заг. ред. Л. В. Ноздріної. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 432 с.

2. Митяй О.В. Проектний аналіз: Навч. посіб. для студентів, викладачів ВНЗ. Рекомендовано МОН / Митяй О.В. — К., 2011. — 311 с

3. Боярко І.М., Гриценко Л.Л. Інвестиційний аналіз: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 400 с.